

in.ihned.cz/investice

Jen o pár desítek kilometrů dál po proudu leží Théby, kdy si hlavního města Egypta.

Jde vlastně o dva rozsáhlé oddělené chrámové komplexy – Luxor a Karnak. Město nabízí procházku Egyptem jedenaadvacátého století, na zdejších bazaru se zanoříme do uliček, které připomínají říši na Nilu století devatenáctého, ale především máme dostatek času na proplétání se mezi staroegyptskými sloupy ve zdejších chrámu. A noc? Co může být lepšího než pozorovat masivní kamenné pylony, ztichlá nádvoří, sedící kolosální sochy bohů nebo obelisky zdobené reliéfy v záři světél různých odstínů?

Vzdušný Luxor

Slunce pálí. Nasedám do pestrobarevného kočáru taženého hnědým koněm. Kočí zapráská bičem a kočár míří ke vstupním pylónům chrámu v Luxoru, na nichž je zobrazena bitva u Kadeše Ramsese II. Luxorský chrám nesmí žádný návštěvník Egypta minout.

Rozsáhlý komplex je průnikem staroegyptských náboženství (v nichž se objevovalo téměř pět set božstev), islámu i křesťanství. Komplex je 260 metrů dlouhý, vznikl za panování tří různých egyptských vládců a byl dokončen nám už dobře známým Ramsesem II. Zasvěcen byl Amonovi, králi bohů a Montu, bohu válek. V minulosti zde probíhaly velmi komplikované náboženské obřady, o čemž nepřímě svědčí i složitý půdorys stavby.

Na prvním nádvoří stojí mešita Abú-al-Hadždž – co stojí, spíše se vznáší. Nachází se už 800 let na ruinách zdi jednoho z původních chrámů. Její vchod ústí do propasti na nádvoří. Byla vystavěna, když většina chrámu ležela zasypána pod všudypřítomným saharským pískem.

Chrám v Luxoru je slavný, vzdušný a krásný. Současně mu ale hrozí i obrovské nebezpečí: je ohrožován stoupající spodní vodou, spodní části se začínají ztrácet. Čeká na svou záchranu, podobně jako

FOTO: DAVID WALTER, TRAVEL LIFE

před lety čekal chrám v Abu Simbelu.

Sloupy karnacké

Celkem 134 sloupů zdobí obrovskou chrámovou sloupovou síň v karnackém komplexu, věnovaném opět především bohu Amonovi. Karnak je největším chrámem starověkého světa. Zabírá plochu více než 40 ha! Úžasný stavební komplex byl budován v období Střední říše a stavby pokračovaly až do éry Ptolemaiovců (2106 až 30 př. n. l.).

„Ulicí“ tu pomyslně vytváří jeden za druhým stojící pylony. Chrám působí spíše jako pevnost. Množství na sebe navršených kamenů je neuvěřitelné. Za éry 19. dynastie se na stavbě podílelo přes 81 tisíc lidí. Dnes se zde tisíce turistů z celého světa obdivují jejich vytvoření.

Voda v posvátném jezírku v Karnaku dlouhém 120 m se jeví tyrkysově. Že by místní lázeň? Podle řeckého historika Herodota zde kněží prováděli posvátné noční rituály. Dnešní

vědci se ale domnívají, že zdejší voda symbolizovala pravostvo, v němž se zrodil svět a kněží zde proto prováděli rituální očištné koupele.

Za mrtvými

Luxor a Karnak na východě – to je světlo, den, život, veselí, vycházející slunce, zrození. Obrovský rudý kotouč slunce nad hladinou Nilu na západě – památky Údolí králů, královen, egyptské šlechty, řadových řemeslníků – to je posmrtný život, přebohaté hrobky kdysi plné pokladů nedozírné hod-

noty, příprava těla na cestu „na onen svět“ prostřednictvím mumifikace.

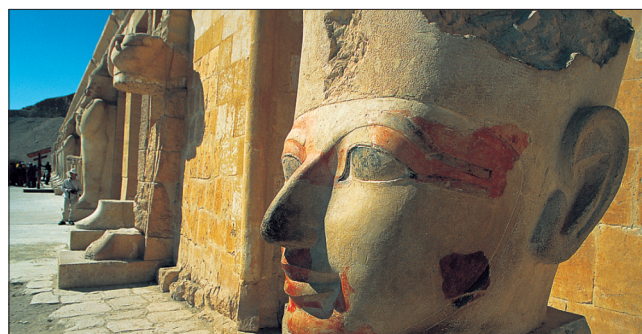
Prašná cesta míří do skal. Nic než zlatavý pískovec, od něž se odrážejí paprsky poledního slunce. Tu se najednou začnou objevovat schodiště vedoucí do nitra hor. Na západ od Nilu se sbíhá několik údolí, která se stala obrovským pohřebištěm. Tradice stavby pyramid byla opuštěna, když se faraón Tutmose I. z 18. dynastie (1550 – 1295 př. n. l.) rozhodl být pohřben na klidném, tajném místě.

Původní poklady z hrobů jsou pryč. Některé si vzali vykradači hrobek a pak kupci s egyptskými předměty. To, co zbylo, se rozeběhlo do muzeí po celém světě. I přesto je to úžasný zážitek. Jak se noříte dlouhou chodbou do nitra skály, uvědomujete si, jak dokonale stavebně promyšlený celý systém pohřebních komor je.

Z výzdoby zbyly už jen malby, reliéfy a hieroglyfové nápisy po stěnách. Řada z nich se zachovala v původních barvách. Vyobrazení za vyobrazením. Ne všechny hrobky jsou přístupné. Tam, kam smí turisté, chrání malby sklo. Zdobené interiéry ohrožuje vlhkost z dechu návštěvníků.

Mělké a temné jsou vody Nilu, druhé nejdelší řeky světa. Nil před více než 5000 lety pomohl vzestupu egyptské civilizace, jedné z nejunikátnějších kultur lidské historie. Přinášel život i smrt. Jak napsal řecký historik Hérodotos, Egypt je darem Nilu. ●

EVA HOLEČKOVÁ

travel life

Více se o Egyptu dočtete v časopise o cestování TravelLife, www.travellife.cz